

PREMIUM OSIGURANJE A.D.
BANJA LUKA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za 2023. godinu

Banja Luka, februar 2024.

S A D R Ž A J

1.	UVODNA RIJEČ DIREKTORA	3
2.	OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU.....	4
3.	MIŠLJENJE Ovlašćenog REVIZORA I AKTUARA	6
3.1.	Mišljene ovlašćenog revizora	6
3.2.	Mišljene ovlašćenog aktuara	6
4.	PRIMJENJENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I AKTUARSKE METODE.....	6
7.	BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH.....	8
5.	BRUTO PREMJA PO VRSTAMA OSIGURANJA.....	8
6.	ŠTETE PO VRSTAMA OSIGURANJA.....	10
7.	ANALIZA OSTVARENOG FINANSIJSKOG REZULTATA	11
8.	ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA	14
8.1.	Analiza stalne imovine	14
8.2.	Analiza tekuće imovine	14
8.3.	Garantni fond, kapital društva i adekvatnost kapitala.....	14
8.4.	Margina solventnosti	15
9.	FINANSIJSKI POKAZATELJI	16
10.	GARANTNI FOND I TEHNIČKE REZERVE DRUŠTVA.....	17
10.1.	Garantni fond društva	17
10.2.	Tehničke rezerve društva	17
11.	ZNAČAJNI POSLOVNI DOGAĐAJI OD ZAVRŠETKA GODINE	19
12.	IZVJEŠTAJ O ODNOSIMA SA POVEZANIM PRIVREDNIM DRUŠTVIMA.....	19
13.	IZVJEŠTAJ O TRANSKACIJAMA SA POVEZANIMA LICIMA.....	19
14.	SPONZORSZVA I DONACIJE.....	19
15.	CILJEVI I POLITIKE.....	19
15.1.	Politika prodaje	19
15.2.	Politika marketinga	20
15.3.	Politika razvoja ljudskih resursa	20
16.	ANALIZA RIZIKA	21
16.1.	Rizik osiguranja	22

16.2.	Rizik likvidnosti.....	22
16.3.	Kreditni rizik	22
16.4.	Kamatni rizik.....	22
16.5.	Rizik koncentracije	23
16.6.	Operativni rizik.....	23
17.	SAOSIGURANJE I REOSIGURANJE.....	23
18.	PRIMJENJENA PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA.....	25
19.	SPISAK USLOVA I TARIFA.....	Error! Bookmark not defined.
19.1.	Pregled usvojenih uslova	Error! Bookmark not defined.
19.2.	Pregled usvojenih tarifa	Error! Bookmark not defined.

---

1. UVODNA RIJEČ DIREKTORA

Premium osiguranje a.d. Banja Luka je osnovano polovinom 2018. godine udruživanjem kapitala većeg broja fizičkih i pravnih lica sa jasno odvojenom vlasničkom i upravljačkom strukturom, gdje korporativni principi poslovanja dolaze do punog izražaja.

Društvo je na teritoriji Republike Srpske počelo sa poslovanjem krajem avgusta 2018. godine, a u decembru 2018. godine dobilo je dozvolu za rad na teritoriji Federacije BiH, čime je poslovanje prošireno na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine.

Društvo je razvilo prodajnu mrežu u velikom broju gradova i opština u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine, što je dovelo do povećanja tržišnog učešća i uspješnog pozicioniranja na tržištu. Širenjem prodajne mreže, povećanjem broja zaposlenih i efikasnosti poslovanja ostvarili smo zavidne rezultate, prije svega na formirajući sistem poslovanja i razvoju prodajne mreže.

U 2023. godini ostvarena je premija u iznosu 21.131.582 KM, naspram 17.016.392 KM premije u 2022. godini, što predstavlja rast od 24,18%.

Pored rasta premije rasla je i dobit, pa smo 2023. godinu završili sa dobiti u iznosu 1.329.988 KM, naspram 1.305.397 u 2022. godini, što predstavlja povećanje od 1,88%.

U prvoj fazi razvoja društvo se usko specijalizovalo za osiguranje automobilske odgovornosti i osiguranje kredita, a od septembra 2021. počelo je sa preuzimanjem svih vrsta rizika neživotnih osiguranja. Društvo posjeduje dozvolu za sve vrste neživotnih osiguranja.

S obzirom da je konkurenčija na tržištima osiguranja RS i FBiH veoma izražena, uspješno pozicioniranje na tržištu predstavlja izazov u ovim uslovima poslovanja. Ipak, ostvareni rezultati su pokazatelj uspješno definisane i implementirane poslovne strategije Društva i dokaz da ova tržišta uz svoj stalni rast predstavljaju plodno tlo za rast i razvoj Društva. Sve učinjeno stvorilo je pretpostavke da se i u 2023. godini nastavi širenje prodajne mreže, sa akcentom na razvoj i edukaciju vlastitih kadrova.

Posebno smo ponosni na činjenicu da osnovnu funkciju osiguranja, zaštitu prava osiguranika, ispunjavamo efikasno i u tom segmentu poslovanja smo jedan od lidera na tržištu osiguranja u zemlji.

Stopa efikasnosti rješavanja odštetnih zahtjeva u 2023. godini iznosi visokih 96,42%, a stopa isplate riješenih odštetnih zahtjeva iznosi 100,00%.

Ovi pokazatelji su značajno bolji od prosjeka na tržištu osiguranja, čime potvrđujemo opredjeljenost da primaran cilj bude stvaranje zajednice zadovoljnih osiguranika.

Sredstva Društva su ulagana sa velikom opreznošću, kako bi se amortizovao uticaj svih nepredviđenih situacija, te je kvalitetna investiciona aktivnost dala doprinos povećanju ukupne funkcionalnosti Društva.

Strateško opredjeljenje društva u narednom periodu biće povećanje premije dobrovoljnih vrsta osiguranja, sa ciljem da stope rasta dobrovoljnih vrsta osiguranja budu značajno više od obveznih osiguranja.

Poseban akcenat biće stavljen na razvoj novih, inovativnih proizvoda osiguranja, čime će Premium osiguranje biti jedinstveno na našem tržištu.

Osim toga, Društvo će u 2024. godini nastaviti rad na digitalizaciji poslovnih procesa i online prodaji svojih proizvoda.

Premium osiguranje je koncept svog poslovanja baziralo na stvaranju zajednice zadovoljnih klijenata, sa iskrenim i otvorenim pristupom prema svakom pojedincu. Inovativnim pristupom, razumijevanjem potreba i spremnošću na stalne promjene, želimo da pružamo vrhunsku uslugu našim osiguranicima.

Na kraju, želim da se zahvalim osiguranicima, radnicima, poslovnim saradnicima i regulatornim organima na uspješnoj saradnji i izgrađenom uzajamnom povjerenju. Vjerujem da će naša poslovna saradnja biti uspješna i u narednom periodu.

2. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Tabela 1. Podaci o društvu

1.1. Podaci o Društvu	Naziv Društva	Akcionarsko Društvo za osiguranje "Premium osiguranje"	
	Sjedište	Banja Luka, Mladena Stojanovića 111	
	Oblik organizovanja	Akcionarsko Društvo	
	Matični broj	57-02-0002-18	
	JIB	4404327520006	
1.2. Dozvole za rad		Upis osnivanja akcionarskog društva za osiguranje "Premium Invest osiguranje" a.d. Banja Luka	Okružni privredni sud u Banjoj Luci. Broj: 057-0-Reg-18-001092. Datum: 27.08.2018 godine
	Dozvola za rad	Dozvola za rad Agencije za osiguranje Republike Srpske	Broj: 05-501-2/18. Datum: 17.08.2018. godine
	Dozvola za otvaranje Filijale u FBiH	Dozvola za osnivanje Filijale u FBiH Agencije za osiguranje Republike Srpske	Broj 01-02.3-059-3332/18. Datum: 04.12.2018 godine
	Dozvola za vrste osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) Zakona o društvima za osiguranje	Društvo je Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u vrstama neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) Zakona o društvima za osiguranje.	Broj 05-502-1/21 od 08.09.2021. godine

	<p>Dozvola za vrste osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka c) Zakona o društvima za osiguranje</p>	<p>Društvo je Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja u vrstama neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) Zakona o društvima za osiguranje.</p>	<p>Broj 05-502-2-4/23 od 08.12.2023. godine</p>
1.3. Vrsta osiguranja za koju je Društvo dobilo dozvolu za rad	<p>Osiguranje nezgode Zdravstveno osiguranje Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila Osiguranje vozila koja se kreću po šinama Osiguranje vazduhoplova Osiguranje plovila Osiguranje robe u prevozu Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila Osiguranje ostalih šteta naimovini Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila Osiguranje od odgovornosti za vazduhoplove Osiguranje od odgovornosti za plovila Osiguranje od opšte građanske odgovornosti Osiguranje kredita Osiguranje garancija Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka Osiguranje troškova pravne zaštite Osiguranje pomoći</p>		
1.4. Lica na značajnom položaju u Društvu	<p>Prema Rješenju Agencije za osiguranje Republike Srpske lica na značajnom položaju Društva su: Upravni odbor: 1) Saša Vučenović 2) Igor Mišić 3) Miodrag Čoprka, Izvršni odbor: 1) Direktor Društva: Bojan Burazor 2) Izvršni direktor za prodaju: Miodrag Čoprka 3) Izvršni direktor za finansije: Jovo Šarčević</p>		
1.5. Organizaciona mreža	<p>Društvo svoju poslovnu aktivnost obavlja u sjedištu Društva u Banjaluci, Filijali u Federaciji BiH i poslovnim jedinicama u Prijedoru, Zvorniku, Prnjavoru, Gračanici, Tuzli, Zenici, Živinicama, Tešnju, Zavidovićima, Visokom, Srebreniku, Žepču, Lukavcu, Maglaju, Zvorniku, Banovićima, Bihaću, Brčko Distriktu, Drvaru, Gradačcu, Mostaru, Velikoj Kladuši i Cazinu</p>		
1.6. Odbor za reviziju	<p>1. Milan Božić 2. Dalibor Tomaš 3. Radowan El Chabaan</p>		
1.7. Aktuar i revizor	<p>Ovlašteni aktuar: Bojan Latinović. Ovlašteni revizor: „Aditon“ d.o.o. za reviziju i poresko savjetovanje.</p>		

Ovlašteni aktuar: Bojan Latinović.

Ovlašteni revizor: „Aditon“ d.o.o. za reviziju i poresko savjetovanje.

Društvo nema vlasnika sa kvalifikovanim udjelima u Društvu.

3. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG REVIZORA I AKTUARA

3.1. Mišljenje ovlašćenog revizora

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja PREMIUM OSIGURANJE a.d. Banja Luka (u nastavku teksta: Društvo), koji sadrže izvještaj o finansijskoj poziciji (Bilans stanja) na dan 31.12.2023. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha), izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prezentuju fer i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

3.2. Mišljenje ovlašćenog aktuara

Ovlašćeni aktuar, saglasno članu 10. Odluke o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 15/2007) i na osnovu svega što je naprijed izloženo u Mišljenja o finansijskom poslovanju za poslove neživotnog osiguranja, daje **POZITIVNO MIŠLJENJE** na finansijske izvještaje i godišnji izvještaj o poslovanju Društva.

4. PRIMJENJENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I AKTUARSKE METODE

Pri izradi izvještaja poštovan je Zakon o računovodstvu i reviziji („Sl. Glasnik RS“ br. 94/15), Zakon o privrednim društvima (Sl. Glasnik RS broj: 127/08, 58/09, 100/11), Zakon o društvima za osiguranje (Sl. Glasnik RS broj: 94/15, 1/17 i 58/19), Zakon o porezu na dohodak (Sl. Glasnik RS broj: 60/15), Zakon o porezu na dobit (Službene novine Federacije BiH 15/16) i drugi, kao i podzakonska regulativa propisana od strane regulatora Agencije za osiguranje RS od koje izdvajamo: Pravilnik o ulaganju sredstava društava za osiguranje (Sl. Glasnik RS broj 61/15), Pravilnik o načinu utvrđivanja i praćenje likvidnosti društava za osiguranje (Sl. Glasnik RS boj: 38/15), Pravilnik o tehničkim rezervama (Sl. Glasnik RS broj: 116/06), Pravilnik o elementima i kontroli margine solventnosti društava za osiguranje u RS i Pravilnik o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje (Sl. Glasnik RS broj: 89/19), i dr. Pravilnik o kontom okviru i sadržini računa u kontnom okviru društava za osiguranje (Sl. Glasnik broj 108/15), u „Službenom glasniku RS“ broj 63/16 od 29.07.2016 godine objavljen je Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja društava za osiguranje. Pravilnik o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu, objavljen je u „Službenom glasniku RS“ broj 84/09 od 22.09.2009 odine.

U toku obračuna primjenjeni su sledeći Međunarodni računovodstveni standardi: MRS-1 Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS-8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, MRS-10 Događaji nakon datuma bilansiranje, MRS-12 Porez na dobit, MRS-16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS-17 Lizing, MRS-18 Prihodi, MRS-32 Finansijski instrumenti objavljivanje i prezentacija, MRS-36 Obezvrednjenje sredstava, MRS-37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, MRS-38 Nematerijalna sredstava, MRS-39 Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje i ostali.

Finansijski izvještaji su sastavljeni uz poštovanje istorijskog troška, osim za poziciju finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju koji se vrednuju po fer vrijednosti, koji se priznaju po fer tržišnoj vrijednosti i investicionih ulaganja koji se danom sticanja procjenjuju po nabavnoj vrijednosti a na dan bilansa se procjenjuju po tržišnoj vrijednosti.

5. OPIS POSLOVNOG OKRUŽENJE I POLOŽAJ DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE NA TRŽIŠTU OSIGURANJA REPUBLIKE SRPSKE

Na tržištu osiguranja BiH posluje ukupno 25 društava za osiguranje, od toga 14 sa sjedištem u Republici Srpskoj. U ukupnoj premiji tržišta osiguranja u BiH i dalje dominira neživotno osiguranje u odnosu a životno osiguranje. Tržište osiguranja ima stalan rast tako da je ukupna premija neživotnih i životnih osiguranja veća u 2023. u odnosu na 2022. godinu.

U okviru neživotnog osiguranja najveće učešće zauzima osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, zatim osiguranje motornih vozila – kasko osiguranje, dok je na trećem mjestu osiguranje nezgode.

Premium osiguranje prati rast tržišta osiguranja u BiH pa je tako u 2023. godini ostvarilo 21.131.582 KM premije. U odnosu na prethodnu godinu Premium osiguranje je ostvarilo raste premije u iznosu od 24,18%.

6. BROJ I GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST ORGANIZACIONIH JEDINICA

Društvo svoju poslovnu aktivnost obavlja u sjedištu Društva u Banjaluci, Filijali u Federaciji BiH i poslovnim jedinicama u Prijedoru, Zvorniku, Prnjavoru, Gračanici, Tuzli, Zenici, Živinicama, Tešnju, Zavidovićima, Visokom, Srebreniku, Žepču, Lukavcu, Maglaju, Zvorniku, Banovićima, Bihaću, Brčko Distriktu, Drvaru, Gradačcu, Mostaru, Velikoj Kladuši i Cazinu.

7. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH

Na dan 31.12.2023. ukupan broj zaposlenih radnika je 125. U narednoj tabeli je prikazana kvalifikaciona struktura zaposlenih.

Tabela 2. Kvalifikaciona struktura radnika

Kvalifikacija	Broj zaposlenih			
	Pribava osiguranja	Obrada šteta	Ostalo	Ukupno
KV	2	0	0	2
SSS	68	1	8	77
VŠS	1	0	1	2
VSS	26	2	12	40
MR	1	0	3	4
Ukupno	98	3	24	125

8. BRUTO PREMIIJA PO VRSTAMA OSIGURANJA

Pregled zaključenih osiguranja i ostvarene premije po vrstama osiguranja u 2023. godini:

Tabela 3. Premija po vrstama osiguranja

Vrsta osiguranja	2023			2022			Promjena 2023/2022
	Broj polisa	Ostvarena premija	Učešće u %	Broj polisa	Ostvarena premija	Učešće u %	
Osiguranje nezgode	52.748	1.231.506,58	5,83%	44.697	744.946,42	4,38%	165,31%
Zdravstveno osiguranje	5.708	152.743,23	0,72%	3.750	106.673,69	0,63%	143,19%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.327	1.171.139,03	5,54%	860	723.753,46	4,25%	161,81%
Osiguranje vozila koja se kreću po šinama	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje vazduhoplova	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje plovila	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje robe u prevozu	3	4.748,97	0,02%	1	945,41	0,01%	502,32%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	231	177.903,33	0,84%	239	87.362,58	0,51%	203,64%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	294	63.270,06	0,30%	88	21.964,09	0,13%	288,06%
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	52.644	18.001.474,27	85,19%	48.433	14.984.971,32	88,06%	120,13%
Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove	1	40,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%

Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	104	29.544,37	0,14%	48	15.554,97	0,09%	189,94%
Osiguranje kredita	0	0,00	0,00%	612	160.694,09	0,94%	0,00%
Osiguranje garancija	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	1.796	47.744,22	0,23%	1.042	28.415,00	0,17%	168,02%
Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Osiguranje pomoći	61.093	251.468,00	1,19%	35.440	141.111,72	0,83%	178,20%
Ukupno:	175.949	21.131.582,06	100,00%	135.210	17.016.392,75	100%	124,18%

9. ŠTETE PO VRSTAMA OSIGURANJA

U toku posmatrane 2023. godine prijavljena su 2.313 odštetna zahtjeva i 116 odštetna zahtjeva je reaktivirano, od toga su 227 odštetna zahtjeva odbijena, 2.115 riješeno, od toga 2.063 u redovnom postupku i 52 u sudskom postupku odnosno u sporu, 171 odštenih zahtjeva se nalazi u rezervaciji na dan 31.12.2023. godine. Najveći broj riješenih šteta je iz vrste osiguranja osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, ukupno 1.805 odnosno 77,07% brojčano ili 87,51% vrijednosno.

Ukupan iznos riješenih šteta je 5.803.000,35 KM, što implicira da je prosječna šteta 2.743,73 KM. Prosječan broj dana od dana nastanka do prijave štete je 59,98 dana, a od dana kompletiranja do dana likvidacije 21,49 dana, o dana likvidacije do dana isplate 0,74 dana.

Tabela 4. Štete po vrstama osiguranja

Stopa efikasnosti rješavanja odštetnih zahtjeva u 2023. godini iznosi visokih **96,42%**, a stopa isplate riješenih odštetnih zahtjeva iznosi **100%**.

Vrsta osiguranja	2022. godina								2022. godina									
	Prijavljene	Riješeni odštetni zahtjevi			Odbijeni	Isplaćeni		Rezervisani		Prijavljene	Riješeni odštetni zahtjevi			Odbijeni	Isplaćeni		Rezervisani	
		Broj	Broj	Iznos		Broj	Broj	Iznos	Broj		Broj	Broj	Iznos		Broj	Broj	Iznos	
Osiguranje nezgode	159	101	204.593	58	101	204.593			48	28	20.552	20	28	20.552				
Zdravstveno osiguranje	54	49	31.501	5	49	31.501			29	24	8.336	5	24	8.336				
Kasko osiguranje motornih vozila	276	266	388.644	6	266	388.644	4	17.820	95	88	147.884	7	88	147.88				
Osiguranje imovine od požara	7	7	6.667	0	7	6.667			2	2	2.257	0	2	2.257				
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	1.972	1.656	5.078.644	149	1.656	5.078.644	167	941.770	1.668	1.536	4.378.162	118	1.536	4.378.162	84	509.516		
Osiguranje kredita	10	5	7.851	5	5	7.851			51	51	142.367	0	51	142.367				
Osiguranje finansijskih gubitaka	24	23	83.616	1	23	83.616												
Osiguranje pomoći	10	8	1.483	2	8	1.483			1	1	80	0	1	80				
Ukupno neživotna osiguranja	2.512	2.115	5.802.999	226	2.115	5.802.999	171	959.590	1.894	1.730	4.699.639	150	1.730	4.699.639	84	509.516		

10. ANALIZA OSTVARENOG FINANSIJSKOG REZULTATA

10.1. Uporedni pregled prihoda i rashoda za 2023. i 2022. godinu

Tabela 5. Uporedni pregled prihoda i rashoda za 2023. i 2022. godinu

Opis	2023	2022
A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
2. Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	18.548.365	14.948.966
3. Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	105.387	43.973
4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	94.433	310.376
5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	7.475	4.478
6. Drugi poslovni prihodi	297.702	299.390
II - POSLOVNI RASHODI (214+236)	17.902.373	14.718.519
1. Funkcionalni rashodi (215+225+231)	7.374.002	6.243.258
1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose (216 do 224)	211.254	201.591
d) Doprinos Zaštitnom fondu	167.093	168.149
z) Ostali rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	43.412	33.442
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (232 do 235)	7.162.748	6.041.667
a) Naknade šteta, osiguranih sumi, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	5.803.001	4.699.638
b) Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	679.495	545.840
g) Rezervisanja za štete, udjele u šteti i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	680.252	796.189
2. Troškovi sprovođenja osiguranja (237+240+246)	10.528.371	8.475.261
2.1. Troškovi amortizacije i rezervisanja (238+239)	538.250	479.756
a) Troškovi amortizacije	538.250	479.756
2.2. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi (241 do 245)	8.069.413	6.430.939
a) Troškovi materijala, goriva i energije	216.342	225.776
b) Troškovi provizija	3.071.304	2.087.361
v) Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande	3.641.991	3.249.789
g) Nematerijalni troškovi	1.055.892	800.051
d) Troškovi poreza i doprinsa	83.884	67.962
2.3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (247+248)	1.920.708	1.564.566
a) Troškovi bruto zarada i naknada zarada	1.408.116	1.065.745
b) Ostali lični rashodi i naknade	512.592	498.821
III - POSLOVNI DOBITAK (201-213)	1.150.989	888.664
B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	440.171	356.383
2. Prihod od kamata	387.649	296.714
4. Positivne kursne razlike	25	0
4. Ostali finansijski prihodi	52.497	59.669
II - FINANSIJSKI RASHODI (257 do 260)	40.563	44.930
2. Rashodi kamata	39.775	44.930
3. Negativne kursne razlike	788	0

4. Ostali finansijski rashodi	0	0
III - DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (249+251-256) ili (251-256-250)	1.550.597	1.200.117
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI	47.676	187.121
1. Dobici od prodaje nematerijalnih sredstava	3.769	89.761
4. Ostali prihodi	43.907	97.360
II - OSTALI RASHODI (269 do 272)	71.479	93.898
1. Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, biloških sredstava, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	0	0
4. Ostali rashodi	71.479	93.898
III - DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (263-268)	0	93.223
IV - GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (268-263)	23.803	0
G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE	403.262	270.385
2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	71.271	149.505
3. Ostali prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	331.991	120.880
II - RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (280 do 282)	478.322	130.517
2. Obezvrijedenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	348.988	13.374
3. Ostali rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	129.334	117.143
III - DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (275-279)	0	139.868
IV - GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (279-275)	75.060	0
Z. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	1.451.734	1.433.208
I. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	121.746	127.811
J. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA	1.329.988	1.305.397
N. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU	1.329.988	1.305.397

10.2. Analiza odnosa troškova sprovodenja osiguranja i režijskog dodatka

Raspodjela bruto premije za 2023. godinu propisana je članom 4. Pravilnika o maksimalnim stopama režijskog dodatka, koji je donio Upravni odbor Društva, po prethodno pribavljenom i razmotrenom mišljenju ovlašćenog aktuara.

Tabela 5. Udio troškova sprovodenja osiguranja u ukupnom režijskom dodatku

VRSTA OSIGURANJA	Premija	Troškovi sprovodenja osiguranja	Dozvoljeni režijski dodatak	Udio TSO u dozvoljenom režijskom dodatku
Osiguranje nezgode	1.231.506	613.572	517.232	118,62%
Zdravstveno osiguranje	152.743	76.101	64.152	118,62%
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.171.139	583.495	409.898	142,35%
Osiguranje robe u prevozu	4.748	2.366	1.994	118,62%
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	177.903	88.636	74.719	118,62%
Osiguranje ostalih šteta na imovini	63.270	31.522	26.573	118,62%

Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	18.001.474	8.968.860	6.703.082	133,80%
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	40	19	16	118,62%
Osiguranje kredita	29.544	14.719	12.408	118,62%
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	47.744	23.787	20.052	118,62%
Osiguranje pomoći	251.468	125.288	105.616	118,62%
UKUPNO	21.131.582	10.528.372	7.935.747	132,67%

Ako uporedimo visinu režijskog dodatka i visinu troškova sprovođenja osiguranja, zaključujemo da su troškovi sprovođenja osiguranja viši od visine režijskog dodatka. S obzirom da je Premium osiguranje najmlađe Društvo na tržištu osiguranja marketinške aktivnosti su neophodne kao podrška pozicioniranju na zahtjevnom tržištu.

Iako su troškovi sprovođenja osiguranja viši od režijskog dodatka, efikasnim upravljanjem, obradom i likvidacijom šteta, društvo ima kombinovani racio 91,52% što implicira da je društvo profitabilno.

Troškovi sprovođenja osiguranja nisu izdvojena kategorija, pa je neophodno da se posmatraju zajedno sa ostalim pokazateljima, koji ukazuju da Društvo ima:

- Ispunjene zahtjeve za adekvatnost kapitala
- Visoku likvidnost
- Reosiguravajuće pokriće sa samopridražajem ispod prosjeka tržišta
- Pokriće tehničkih rezervi
- Pokriće minimalnog garantnog fonda u propisanom procentu

S obzirom da je društvo u potpunosti izvršilo pokriće tehničkih rezervi visokolikvidnim sredstvima, može se zaključiti da viši troškovi sprovođenja osiguranja nisu finansirani iz tehničke premije.

Društvo će u narednom periodu raditi na smanjenju troškova sprovođenja osiguranja u okvire režijskog dodatka.

10.3. Primjena i poštovanje uslova i tarifa osiguranja AO i ostalih vrsta osiguranja koje Društvo primjenjuje u poslovanju

Društvo je tokom 2023. godine pratilo poštovanje jedinstvenog premijskog sistema, na sve uočene nepravilnosti je preduzimalo mjere za otklanjanje istih. Aktuar je po sistemu uzorka izvršio analizu tarifa svih vrsta osiguranja koje je društvo zaključivalo u posmatranom periodu, te može zaključiti da je društvo iste primjenjivalo sa važećim tarifama.

Aktuar je izvršio i analizu tarifiranje ostalih vrsta neobaveznih osiguranja te utvrdio da nema odstupanja od propisanih tarifa.

ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA

10.4. Analiza stalne imovine

Ukupan iznos stalne imovine društva iznosi 10.896.388 KM, odnosno 46,14% ukupne imovine društva. Strukturu stalne imovine dominantno čine finansijska sredstva koja se drže do roka dospjeća sa 26,92% stalne imovine društva. Na poziciji finansijskih sredstava koja se drže do roka dospjeća evidentirane su dugoročne hartije od vrijednosti. Društvo veliki iznos imovine drži u hartijama od vrijednosti. Ova sredstava se koriste za pokriće tehničkih rezervi i garantnog fonda Društva. Ukupna izloženost Društva u hartije od vrijednosti iznosi 10.740.725,89 KM u obveznice i 1.275.185,41 KM u akcije privrednih društava.

10.5. Analiza tekuće imovine

Ukupan iznos tekuće imovine društva je 12.722.849 KM, odnosno 53,86% ukupne imovine društva. Strukturu tekuće imovine u najvećem procentu čine finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa iznosom od 7.806.981 KM, zatim aktivna vremenska razgraničenja sa 2.704.335 KM.

10.6. Garantni fond, kapital društva i adekvatnost kapitala

Društvo za osiguranje dužno je osigurati stalno raspolažanje odgovarajućim kapitalom u skladu sa obimom i vrstom poslova osiguranja koje obavlja, kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja ovih poslova. Prema Pravilniku visinu kapitala i garantnog fonda društvo za osiguranje izračunava tromjesečno sa stanjem na posljednji dan tekućeg obračunskog perioda. Društvo treba da obezbijedi da kapital ne bude manji od minimalnog iznosa garantnog fonda za osiguranje koji u slučaju Društva na dan 31.12.2023. godine iznosi 7.000.000,00 KM.

Na dan 31.12.2023. godine garantni fond Društva za osiguranje iznosi 7.000.000 KM. U skladu sa odredbama članova 3, 4 i 5. Pravilnika o elementima i kontroli marginе solventnosti garantni fond Društva čini zbir osnovnog i dodatnog kapitala (član 3 i 4), a kapital je jednak zbiru osnovnog i dodatnog kapitala (garantni fond) umanjenom za odbitne stavke (član 5).

Tabela 6. Adekvatnost kapitala

Red. br.	O P I S	Iznos u KM
I	BAZIČNI KAPITAL (1)+(2)-(3)+(4)+(5)+(6)+(7)-(8)-(9)-(10)	8.021.093
(1)	Uplaćeni akcionarski kapital, osim kumulativnih povlašćenih akcija	7.000.000
(5)	Zakonske rezerve	158.455
(6)	Prenesena neto dobit iz ranijih godina nakon odbitka dividende	2.663
(7)	Neto dobit tekuće godine	891.489
(9)	Nematerijalna ulaganja	31.514
II	DODATNI KAPITAL (11)+(12)+(13)-(14)	0
(13)	Podređeni dužnički instrumenti	0
III	ODBITNE STAVKE (15)+(16)+(17)	400.000
(17)	Nelikvidna sredstva	400.000
IV	RASPOLOŽIVI KAPITAL (I)+(II)-(III)	7.621.093
	ZAHTJEVI ADEKVATNOSTI KAPITALA	

(18)	Margina solventnosti	3.585.288
(19)	Garantni fond prema margini solventnosti / 1/3 od (18)	1.195.096
(20)	Garantni fond prema članu 53. Zakona	7.000.000
(21)	GARANTNI FOND / (19) ili (20), u zavisnosti šta je veće /	7.000.000,00
V	VIŠE / MANJE RASPOLOŽIVOG KAPITALA <i>/ iznos pod IV se poredi sa (18) ili (20), u zavisnosti od toga šta je veće /</i>	621.093
VI	VIŠE / MANJE BAZIČNOG KAPITALA <i>/ iznos pod I se poredi sa (21) /</i>	1.021.093

Društvo ima više bazičnog kapitala od najnižeg propisanog iznosa u Zakonu o društvima za osiguranje u iznosu od 1.021.093 KM, dok je iznos raspoloživog kapitala je 621.093 KM veći od raspoloživog kapitala.

10.7. Margina solventnosti

Način izračunavanja margine solventnosti, garantnog fonda, kapitala i određivanja adekvatnosti kapitala Društva utvrđuje se Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društava za osiguranje u Republici Srpskoj Sl. glasnik RS broj 103/12).

U skladu sa članom 3. pomenutog Pravilnika izračunavanje margine solventnosti za neposredna neživotna osiguranja vrši se primjenom indeksa šteta ili premijskog indeksa i jednaka je višem rezultatu od prethodno pomenuta dva obračuna.

Tabela 7. Obračun margine solventnosti po premiji

Red. br.	O P I S	Neživotna osiguranja osim zdrav. osig. iz čl. 6. Pravilnika	Zdravstvena osiguranja /čl. 6. Pravilnika/
I MARGINA SOLVENTNOSTI PO PREMIJI			
(1)	Premijska osnova	21.146.374	
(1.1)	Iznos premijske osnove do 100 miliona KM _____ x 0,18	3.806.347	0,00
(1.2)	Iznos premijske osnove preko 100 miliona KM _____ x 0,16	0,00	0,00
(2)	Zbir(1.1)+(1.2)	3.806.347	0,00
(3)	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta za posljednjih 36 mjeseci /ne može biti manji od 0,50/	1,00	
(4)	Margina solventnosti po premiji/(2)x(3)/	3.806.347	0,00
(5)	Margina solventnosti po premiji za zdravstvena osiguranja /1/3 od (4)/		0,00
II MARGINA SOLVENTNOSTI PO ŠTETAMA			
(6)	Prosječan iznos mjerodavnih šteta za posljednjih 36 mjeseci, odnosno posljednja 84 mjeseca u slučaju društava koja isključivo ili u većem dijelu ugovora pokrivaju rizik kredita, nepogode, grada ili mraza.	4.754.440	

(6.1)	Prosječan iznos mjerodavnih šteta do 70 miliona KM x 0,26	1.236.155	0,00
(6.2)	Prosječan iznos mjerodavnih šteta preko 70 miliona KM x 0,23	0	0,00
(7)	Zbir (6.1)+(6.2)	1.236.154	0,00
(8)	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta za posljednjih 36 mjeseci /ne može biti manji od 0,50	1,00	
(9)	Margina solventnosti po štetama /(7)x(8)/	1.236.154	0,00
(10)	Margina solventnosti po štetama za zdravstvena osiguranja /1/3 od (9)/		0,00
III	MARGINA SOLVENTNOSTI ZA POSLOVE U VRSTAMA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA		
(11)	Margina solventnosti /(4) ili (9) u zavisnosti šta je veće/	3.806.347	
(12)	Margina solventnosti za zdravstvena osiguranja /(5) ili (10) u zavisnosti šta je veće/		0,00
IV	Margina solventnosti po premiji ili štetama /(11)+(12)/		3.806.347
(13)	Margina solventnosti na posljednji dan prethodnog obračunskog perioda		3.585.288
(14)	Koeficijent koji se dobije kao količnik rezervi za štete u samopridržaju na posljednji dan tekućeg obračunskog perioda i rezervi za štete u samopridržaju na posljednji dan prethodnog obračunskog perioda /ne smije biti veći od		1,00
V	MARGINA SOLVENTNOSTI		3.806.347

Margina solventnosti Društva po premiji iznosi 3.806.347 KM i manja je od minimalnog garantnog fonda što je u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društava za osiguranje u Republici Srpskoj. Margina solventnosti ne može biti niža od one na dan prethodnog obračunskog perioda. Stoga, margina solventnosti na dan 31.12.2023. iznosi 3.806.347 KM.

11. FINANSIJSKI POKAZATELJI

Racio šteta (Mjerodavne štete/Mjerodavna premija) = 34,44%

Racio šteta predstavlja procentualno učešće nastalih osiguranih šteta u zarađenoj premiji za period od jedne godine, odnosno procentualno učešće mjerodavnih šteta u mjerodavnoj premiji.

Racio troškova (Troškovi sprovođenja osiguranja/Mjerodavna premija) = 57,08%

Racio troškova predstavlja procentualno učešće troškova sprovođenja osiguranja u bruto fakturisanoj premiji u toku godine.

Kombinovani racio (Racio šteta+Racio troškova) = 91,52%

Kombinovani racio dobija se kao zbir dva prethodno navedena racia. Ukoliko je kombinovani racio manji od 1 (ili 100%) tada osiguravač ostvaruje profit po osnovu poslova osiguranja.

Racio solventnosti (Ukupna imovina/obaveze) = 1,56

Racio solventnosti predstavlja odnos ukupne imovine društva i obaveza društva, kako je ovaj pokazatelj veći od 1 i imajući na umu strukturu pasive društva u kojem procentualno najviše dominiraju tehničke rezerve društva, možemo zaključiti da je društvo solventno.

12. GARANTNI FOND I TEHNIČKE REZERVE DRUŠTVA

12.1. Garantni fond društva

Prema članu 11. Pravilnika Društvo za osiguranje je obavezno da za vrijeme trajanja dozvole za rad iznos u visini od najmanje 50% minimalnog garantnog fonda, propisanog odredbama članova 49. i 53. Zakona drži u namjenski oročenom depozitu ili hartijama od vrijednosti iz člana 5 stav 1 tačka 1 Pravilnika koji služe isključivo u svrhu zaštite osiguranika i očuvanja solventnosti društva za osiguranje i u drugu svrhu ne mogu da se koriste.

Ulaganja sredstava za pokriće 50% minimalnog garantnog fonda za poslove, za koje je Društvo dobilo dozvolu za rad, je usklađeno sa članom 11. Pravilnika u ulaganju društva za osiguranje

Tabela 8. Garantni fond društva

Pozicija	Iznos u KM
Minimalni garantni fond	7.000.000
50% minimalnog garantnog fonda	3.500.000

12.2. Tehničke rezerve društva

Plasman sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda Društva regulisan je Pravilnikom o ulaganjima društva za osiguranje.

Tabela 9. Tehničke rezerve

Pozicija	Iznos u KM
Prenosne premije	11.510.653
Rezervacije za štete	2.010.831
Tehničke rezerve	13.521.484

Društvo je na dan 31.12.2023. godine obračunalo prenosnu premiju u iznosu od 11.510.653 KM. Osnovica za obračun bruto prenosne premije je obračunata premija u tekućem obračunskom periodu.

Obračun prenosne premije je urađen prema vremenu trajanja osiguranja po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja, a putem automatske obrade podataka.

Društvo je na 31.12.2023. godine izvršilo rezervaciju za nastale štete u ukupnom iznosu od 2.010.831 KM, od toga su rezervacije za nastale prijavljene štete 959.590 KM, a rezervacije za nastale neprijavljene štete su 1.051.241 KM.

Društvo je na dan 31.12.2023. godine prikazalo pokriće utvrđenih tehničkih rezervi na sledeći način:

Tabela 10. Pregled strukture ulaganja tehničkih rezervi Društva

R.br	Vrsta (oblik) ulaganja	Dozvoljeni %	Sredstva za pokriće tehničkih rezervi	Ostvareni %
1.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant RS odnosno BiH	Bez ograničenja	6.554.208,41	48,47%
2.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje je izdala jedinica lokalne samouprave	Do 20%, po jednom emitentu do 5%	158.051,24	1,17%
3.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na službenom tržištu	Do 20 %, a po jednom emitentu do 5%	938.642,20	6,94%
4.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na slobodnom tržištu	Do 10 %, a po jednom emitentu do 2%	42.657,67	0,32%
5.	Akcije kojima se trguje na službenom berzanskom tržištu	Do 30%, po jednom emitentu do 10%	766.644,41	5,67%
6.	Akcije kojima se trguje na slobodnom berzanskom tržištu	Do 10%, po jednom emitentu do 5%	508.541,00	3,76%
7.	Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretninu (hipoteka)	do 20%, a po jednom korisniku do 10%	561.514,23	4,15%
8.	Nekretnina i druga prava na nekretninama	Do 40%, a u jednu nekretninu do 20%	1.599.724,86	11,83%
9.	Oročeni depoziti kod banaka u Republici Srpskoj, odnosno BiH	Do 50%, u jedanu banku do 20%	1.050.000,00	7,77%
10.	Sredstva na računima društva za osiguranje	do 10% u jednu banku do 5%	1.183.679,04	8,75%
11.	Sredstva u rezervnom fondu i fondu za naknadu šteta Biroa zelene karte u BiH	do visine iznosa obračunatih rezervi za štete po zelenoj karti	149.829,12	1,11%

12.	Bruto prenosna premija koja pada na teret reosiguravača, saosiguravača ili retrosepcionara	do 10%, a preko 10% u skladu sa odlukom Agencije	7.992,27	0,06%
UKUPNO ULOŽENA SEDSTVA			13.521.484,45	100,00%

13. ZNAČAJNI POSLOVNI DOGAĐAJI OD ZAVRŠETKA GODINE

Nije bilo značajnih događaja po završetku godine.

14. IZVJEŠTAJ O ODNOSIMA SA POVEZANIM PRIVREDnim DRUŠTVIMA

Društvo u svom portfoliju ima akcije dva privredna društva: Mtel a.d. Banja Luka i Premium Finance a.d. Banja Luka. Poslovanje sa oba društva se obavlja iz domena njihovih primarnih i sekundarnih aktivnosti. Poslovanje sa društvom Mtel a.d. Banja Luka je jednosmjerno, te društvo koristi telefonske i internet usluge pomenutog društva, dok se poslovanje sa Premium Finance a.d. Banja Luka odnosi na marketinške usluge, usluge zakupa prostora i usluge tehničkih pregleda.

15. IZVJEŠTAJ O TRANSAKCIJAMA SA POVEZANIMA LICIMA

Društvo nema lica koja posjeduju kvalifikovani udio u društvu za osiguranje. Društvo nema specifičnih transakcija sa direktorom, upravnim odborom ili odborom za reviziju, osim onih vezanih za ugovore o radu.

16. SPONZORSTVA I DONACIJE

Društvo je kao društveno odgovoran subjekt na tržištu BiH učestovalo u finansiranju sportskih, kulturnih i ostalih dešavanja od kojeg korist ima šira društvena zajednica. Ukupan iznos sponzorstava za 2023. godinu iznosi 289.201,63 KM, a donacija 229.400,00 KM.

17. CILJEVI, POLITIKE, RAZVOJ I POSLOVNI SEGMENTI

17.1. Politika prodaje

Jedan od osnovnih ciljeva Društva je stalni rast premije osiguranja i tržišnog udjela, sa konačnim ciljem da Društvo permanentno održava profitabilnost i ispunjava obaveze u ugovorenim rokovima. Društvo ovaj cilj ostvaruje kroz širenje mreže prodajnih mesta na teritoriji Republike Srpske i Federacije BIH, na način da kombinuje interni i eksterni kanal prodaje.

Društvo selektuje i edukuje mlade kadrove, preferira kadrove koji imaju dobru reputaciju u zajednici, koji imaju potencijal za prodaju i koji pokažu spremnost da se izgrađuju i napreduju zajedno sa razvojem Društva. Akcenat je na formiranju vlastite prodajne mreže, dok se manje pribjegava preuzimanju preuzimača rizika u osiguranju od konkurenčkih društava.

Osim tradicionalnih kanala prodaje, Društvo intenzivno radi na razvoju on-line platformi prodaje, s ciljem povećavanja mogućnosti prodaje i boljim informisanjem potencijalnih korisnika. Ovim se ostvaruje

intenzivnija veza sa potencijalnim korisnicima usluga, koja omogućava pristup informacijama i uslugama 24 časa dnevno, te bitno smanjuju transakcioni troškovi.

17.2. Politika marketinga

Promotivne aktivnosti društva su vršene u tri pravca

- Odnosi sa javnošću
- Propaganda i promocija
- Vizuelni identitet

Na osnovu definisanih ciljnih grupa izabrane su odgovarajuće tehnike i mediji. Oglašavanje se vršiti putem:

- Televizije
- Radija
- Novina i časopisa
- Panoa
- Digitalnog marketinga

Efekte propagande i promocije društvo kontinuirano prati, a mjeri se kroz krajnji rezultat u vidu zadovoljstva kupaca, ukupnog prihoda i ostvarene dobiti. Prioritet u prethodnom periodu je bio na brendiranju društva i pozicioniranje na tržištu. Aktivnosti koje su se nalazile pred Društвom, kada je riječ o marketingu, odnosile su se na usavršavanje i poboljšavanje dva elementa marketing miksa. Društvo je poseban akcenat stavljalо na promociju, u skladu sa tim društvo je zakupljivalо razne prostore za reklame, ali i koristilo savremene vidove oglašavanje preko virtualnih medija. Društvo prati savremene trendove u komunikaciji, pa svoje marketinške aktivnosti usmjerava i na polje digitalnog marketinga.

17.3. Politika razvoja ljudskih resursa

Zahtjevi okoline i tržišta svakodnevno se mijenjaju, te je neophodno kontinuirano ulagati u razvoj ljudskih potencijala. Kao ključni resursi Društva, identifikovani su ljudski resursi, zbog čega Društvo kontinuirano radi na selekciji i edukaciji zaposlenih, njihovom usavršavanju, poboljšanju radnih uslova i organizacione strukture.

Strukturu zaposlenih u najvećem dijelu čine mladi kadrovi mlađi od 40 godina, koji se veoma brzo prilagođavaju novim uslovima poslovanja, tržišnim promjenama i novim načinima poslovanja. Edukacija u sektoru osiguranja poprima sve veći zamah, praćeno iskustvima zemalja u regionu, te se novi stručni kadrovi edukuju novim poslovnim metodologijama, aktuarsko-statističkim i informacionim tehnologijama, dok se automatizaciji procesa i informatizovanju čitave mreže Društva pridaje veliki značaj.

Najveći broj zaposlenih, oko 80% radnika je zaposleno u sektoru prodaje osiguranja. Razlog tome leži u činjenici da je plan da vlastiti kanal prodaje bude dominantan, a da se prodaja preko eksternih kanala vrši samo sa afirmisanim i renomiranim agencijama i posrednicima u osiguranju.

Planirani proces selekcije kadrova u administraciji se odvija u dva smjera. Prvi je preuzimanje iskusnih kadrova iz drugih Društava, dostupnih na tržištu osiguranja. Drugi je selekcija pripravnika, koja se vrši kontinuirano i od najboljih kadrova, a znanje i sposobnosti je isključivi faktor prilikom izbora radnika. Društvo je organizovalo način prodaje polisa osiguranja putem kancelarija, a u onim mjestima u kojima nema kancelarija putem agencija ili mreže preuzimača rizika. Pristupa se i istraživanju da li bi prodaja putem digitalnih medija postigla značajan uspjeh.

17.4. Procjena očekivanog budućeg razvoja pravnog lica

Društvo će u narednom periodu povećati broj zaposlenih i poslovnica na području BiH. Rast premije i pozicioniranje na tržištu osiguranja u BiH tokom 2023. godine je potvrda očekivanog razvoja Društva. Društvo je tokom 2023. godine usvojilo nove proizvode osiguranja, a takođe se planira uvođenje novih proizvoda osiguranja u narednom periodu. Društvo je u svom trogodišnjem planu poslovanja zacrtalo ciljeve rasta i finansijske parametre razvoja Društva za koje prati ostvarenje.

17.5. Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Društvo je tokom poslovne 2023. godine nastavilo sa ravojem u svakom segmentu poslovanja. Povećan je broj zaposlenih, broj poslovnica i bruto fakturisana premija. Menadžment Društva značajne aktivnosti polaze na razvoj ljudskih potencijala za koje se organizuju inhouse obuke ili obuke putem webinara iz oblasti prodaje, kreiranja proizvoda ili finansija u osiguranju. Društvo nema ulaganja u istraživanja.

17.6. Informacije o otkupu vlastitih akcija i udjela

U toku poslovne 2023. godine Društvo nije otkupljivalo vlastite akcije i udjele.

17.7. Informacije o poslovnim segmentima

Društvo je u toku poslovne 2023. godine dobilo dozvolu za osiguranje kod ostalih imovinskih osiguranja i za osiguranje troškova pravne zaštite. Sada Društvo ima dozvolu za obavljanje svih vrsta neživotnih osiguranja.

Najveći segment osiguranja kojim se Društvo bavi su obavezna osiguranja od autoodgovornosti, potom osiguranje nezgode i kasko osiguranje. Društvo ima manji obim poslovanja u segmentu imovinskih osiguranja, za koja će usmjeriti pažnja u narednom periodu poslovanja.

18. ANALIZA RIZIKA

Društvo za osiguranje u svom poslovanju može biti izloženo sljedećim rizicima:

- Rizik osiguranja
- Riziku likvidnosti;
- Kreditnom riziku;
- Kamatnom riziku;
- Riziku koncentracije;
- Operativnom riziku, koji posebno uključuje i pravni rizik.

S obzirom na izuzetan značaj adekvatnog upravljanja rizicima, u nastavku će se detaljno analizirati svi potencijalni rizici, sa definisanim mjerama za ublažavanje i otklanjanje istih.

18.1. Rizik osiguranja

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz procedure odobravanja transakcija, cijenom usluga i reosiguranjem. Strategija pribave teži diversifikaciji koja osigurava uravnotežen portfelj. Društvo reosigurava dio rizika iznad svog samopridržaja kako bi se kontrolisala izloženost gubicima i zaštitio kapital. Rizik osiguranja u Društvu konstantno prati aktuar. Izvještaje o adekvatnosti rezervi, premije osiguranja kao i samopridržaja sačinjava imenovani ovlašteni aktuar.

Rizici koje pribavlja Društvo su locirani u BiH. Kod rizika osiguranja Društva, vodi se računa da se što kvalitetnije odredi nivo samopridržaja kao i tehničkih rezervi društva. To se postiže provjerenim aktuarskim metodama da bi se što preciznije odredio njihov nivo, te na taj način na najniži nivo sveo rizik osiguranja kojem Društvo može biti izloženo. Radi postizanja što veće konkurentnosti na tržištu osiguranja, Društvo nastoji da isplatu šteta izvrši u što kraćem vremenskom roku, te da na posljednji dan godine nelikvidirane štete budu svedene na nulu. To značajno povećava preciznost obračuna rezervacija za štete, kao i sami nivo tehničkih rezervi.

18.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva uslijed nesposobnosti Društva da ispunjava svoje dospjele obaveze, i to zbog otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti). Društvo konstantno vrši utvrđivanje i održavanje odgovarajućeg nivoa rezerve likvidnosti u skladu sa analizom ročne neusklađenosti njenih bilansnih obaveza i potraživanja. Društvo obezbjeđuje upravljanje rizikom likvidnosti, rješavanje privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti, kao i blagovremeno i adekvatno postupanje u slučajevima povećanog rizika likvidnosti.

U novčanim tokovima nema izloženosti likvidnosnom riziku, jer su prilivi i odlivi za cijeli posmatrani period usklađeni sa aspekta iznosa i dospijeća. Što smo vidjeli i u poglavlju 9. gdje je izračunat koeficijent likvidnosti.

18.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva uslijed neizvršavanja obaveza dužnika prema Društvu. Društvo upravlja kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih ugovora i na nivou cjelokupnog portfolija. Društvo permanentno pratiti poslovanje i finansijsko stanje svojih značajnih komitenata odnosno izloženosti riziku deponovanja i ulaganja sredstava, te je takav rizik sведен na minimum.

18.4. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva uslijed promjena kamatnih stopa. Sa aspekta vrste kamatne stope, društvo ulaže po fiksnoj kamatnoj stopi, tako da se eventualne promjene kamatnih stopa neće odraziti na projektovani finansijski rezultat Društva.

18.5. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Društva prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- Velike izloženosti;
- Grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste osiguranja i sl.;

Društvo kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija. Ublažavanje rizika koncentracije Društvo sprovodi aktivnim upravljanjem portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

18.6. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva uslijed propusta (nenamjernih ili namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Društvu, kao i uslijed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik. Društvo konstantno identificuje i procjenjuje događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezi sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Društvo utvrđuje nivo materijalno značajnih gubitaka po osnovu operativnog rizika i njih detaljno analizira, kao i procjenu događaja koji mogu dovesti do takvih gubitaka. Društvo mjeri, odnosno procjenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Društvo, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo vjerovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke. Pri mjerenu, odnosno procjeni operativnog rizika Društvo naročito procjenjuje da li je ovom riziku izloženo ili može biti izloženo po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, a procjenjuje i aktivnosti čije je obavljanje povjerilo trećim licima. Pravni rizik odnosi se na usklađenost ugovora i prateće dokumentacije Društva sa zakonima. Ovaj faktor rizika je sveden na minimum, jer je svaki dokument napisan i pregledan od strane pravnika unutar i van Društva.

19. SAOSIGURANJE I REOSIGURANJE

Za saosiguranje i reosiguranje nepokrivenih viškova rizika Društvo primjenjuje Pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja. Odlukom o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprdržaja, utvrđen je maksimalni samoprdržaj po vrstama osiguranja. Za rizik osiguranja od autoodgovornosti propisana je gornja granica pokrića.

Radi bolje zaštite sopstvenog portfelja i lakšeg pokrića šteta u slučaju nastanka većih rizika, Društvo je izvršilo reosiguranje rizika šteta po osnovu odgovornosti za rizike u inostranstvu po osnovu međunarodne zelene karte autoodgovornosti kao i izdvajalo sredstva za reosiguranje domaće autoodgovornosti i zaključilo Ugovor o reosiguranju sa Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo.

Tabela 11. Podaci o ugovorim za reosiguranje

PODACI O RIZIKU	
PERIOD:	Štete koje se dese tokom perioda od 01.01.2023. do 31.12.2023., oba dana uključena, po lokalnom standardnom vremenu mesta nastanka štete. Osnova za period pokrića: datum nastanka štete.
TIP:	Reosiguranje viška štete za zelenu kartu.
VRSTA POSLA:	Višak štete za zelenu kartu na osnovi originalnih polisa. Pokriće zelene karte je u pogledu sve automobilske odgovornosti na osnovi međunarodnih pokrića zelene karte za koja je Reosiguranik odgovoran po odredbama Internih propisa (IR) za vozila registrovana u Bosni i Hercegovini. Reosiguravač će biti u obavezi do obima određenog zakonom o obveznom osiguranju u pogledu motornih vozila sa stranim registarskim tablicama u zemlji u kojoj se šteta dogodila i za koju je društvo izdalo zelenu kartu prema odredbama Internih propisa (IR) između Biroa.
TERITORIJA:	Štete koje nastanu u zemljama potpisnicama Internih propisa (IR) sistema zelene karte, van teritorija Bosne i Hercegovine.
LIMITI I PRIORITY	Sljedeći limiti i prioriteti su predmet odredbe indeksne klauzule: 1. SLOJ EUR 800.000 konačne čiste štete u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. PREKO EUR 200.000 konačne čiste štete u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. 2. SLOJ EUR 4.000.000 konačne čiste štete u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. PREKO EUR 1.000.000 konačne čiste štete u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. 3. SLOJ Neograničena konačna čista šteta u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. PREKO EUR 5.000.000 konačne čiste štete u svakoj šteti ili štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja.
PODACI O RIZIKU	
PERIOD:	Štete koje se dese tokom perioda od 01.01.2023. do 31.12.2023., oba dana uključena, po lokalnom standardnom vremenu mesta nastanka štete. Osnova za period pokrića: datum nastanka štete
TIP:	Reosiguranje viška štete
VRSTA POSLA:	Pokriva se domaća autoodgovornost Reosiguranika.
TERITORIJA:	Polise koje su izdane u Bosni i Hercegovini, za štete nastale u Bosni i Hercegovini.

LIMITI I PRIORITY	EUR 1.127.100 konačne čiste štete u svakoj šteti ili jednom štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja. PREKO EUR 100.000 konačno čiste štete u svakoj šteti ili jednom štetnom događaju ili nizu šteta ili štetnih događaja koji proizilaze iz jednog događaja.
--------------------------	--

Takođe, društvo je sa Bosna Re za 2023. godinu zaključilo kvotno-ekscedentni ugovor o reosiguranju imovine za pokriće od imovinskih rizika.

Tabela 12. Ukupni troškovi reosiguranja i saosiguranja za 2023. godinu

Vrsta osiguranja	Ukupna premija	Premija reosiguranja i saosiguranja
03	1.171.139,03	244.241,66
07	4.748,97	6.131,53
09	63.270,06	30.438,64
10	18.001.474,27	406.675,36

20. PRIMJENJENA PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Društvo je svojom vlasničkom strukturom, tj. velikim brojem akcionara bez kontrolnog paketa, profilisano kao moderna kompanija koja posluje na principima korporativnog upravljanja. Korporativno upravljanje se manifestuje skupom mehanizama kroz koje Društvo funkcioniše budući da je vlasništvo odvojeno od upravljanja. Osnovni cilj ovakvog upravljanja je maksimizacija dugoročne vrijednosti akcija, unapređenje procesa odlučivanja i performansi akcionarskog društva kroz dobro strukturisanje odnosa između investitora, menadžmenta i drugih učesnika (institucija, kupaca, zaposlenih). To podrazumijeva stvaranje pravila i procesa koji najbolje služe interesima Društva, dok istovremeno uvažavaju sve obaveze prema ostalim učesnicima. Osnovni motiv unapređenja korporativnog upravljanja jeste interes Društva jer dobro uređeno korporativno upravljanje bitno doprinosi unaprijedenju finansijskih performansi Društva i ugledu na tržištu.

Poštovanjem standarda upravljanja Društvom, poboljšava se konkurenčna sposobnost, ostvaruju se povoljniji uslovi za investicionu aktivnost, te omogućava efikasnije funkcionisanje. Standardi upravljanja Društvom utvrđeni su na bazi sljedećih principa korporativnog upravljanja:

1. Osiguravanje osnova za efikasnu primjenu principa upravljanja akcionarskim društvima
2. Prava akcionara i ključne vlasničke funkcije
3. Ravnopravan tretman akcionara
4. Uloga zainteresovanih strana - nosilaca interesa u upravljanju akcionarskim društvima
5. Objavljivanje i javnost informacija
6. Uloga i odgovornosti odbora.

Shodno tome, s pravom se može reći da korporativno upravljanje koje se primjenjuje u Društvu, predstavlja jedan od osnovnih elemenata u stvaranju ekonomске efikasnosti i tržišne vrijednosti.

**Bojan Burazor
direktor**